

คำนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ให้ความสำคัญ “คน” ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานในด้านต่างๆประสบความสำเร็จได้ การฝึกอบรมเพื่อพัฒนานักคิด หรือทรัพยากรมนุษย์ เป็นอีกกระบวนการหนึ่งที่จะทำให้บุคคลในองค์กร หรือหน่วยงานมีความเข้าใจ ทักษะ และความสามารถในการดำเนินงาน รวมทั้งสามารถร่วมกันทำงานเพื่อให้งานของหน่วยงานนั้นๆประสบความสำเร็จได้

หนังสือเล่มนี้จึงได้กล่าวถึงแนวทางในการจัดทำ และจัดสร้างหลักสูตรเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร และชุมชนอย่างกว้างๆ รวมทั้งวิธีการระดมความคิด และชุมชนศึกษา เพื่อนำข้อมูลต่างๆมาพิจารณาในการจัดทำโครงการ และหลักสูตร เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต่อไป

ขอขอบคุณหน่วยงาน และผู้เขียนเอกสารต่างๆที่ได้อ้างอิงไว้ในบรรณานุกรมเป็นอย่างสูง และยินดีที่จะรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกๆท่าน

ระวีวรรณ ศรีศรีรัมย์

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ตุลาคม 2542